

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș–Bolyai, Cluj–Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Departamentul Cluj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclu de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	KLR0111 Istoria Bisericii IV				
2.2 Titularul activităților de curs	Marius Grigore Furtună				
2.3 Titularul activităților de seminar	Marius Grigore Furtună				
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	C
2.7 Regimul disciplinei					DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat					2
Examinări					10
Alte activități:					0
3.7 Total ore studiu individual		42			
3.8 Total ore pe semestru		98			
3.9 Numărul de credite		4			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	•
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din sursele primare și interpretarea lor în spirit ecumenic/universal.</p> <p>Raportarea critică a tradițiilor ecleziastice la sursele primare.</p> <p>Realizarea concordanței între magisteriul Bisericii și evoluția acesteia în timp.</p> <p>Buna utilizare a conceptelor și metodelor de bază ale istoriei și teologiei.</p>
--------------------------------	--

Competențe transversale	<p>Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului.</p> <p>Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.</p>
--------------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> Cursul propune parcurgerea evoluției în timp a creștinismului pe teritoriul Transilvaniei, constituirea celor două Biserici românești, ortodoxă și greco-catolică și evoluția lor, încercând să ofere o imagine dincolo de limitele confesionale.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> Cursul este o introducere în istoria ecleziastică a Transilvaniei, urmărind evoluția în timp a Bisericii, apoi a Bisericilor, românești. Această evoluție este prezentată urmînd marile etape ale istoriei Transilvaniei: epoca voievodatului, cea a principatului autonom, cea a stăpînirii austriece, cea austro-ungară și cea de după 1918. Din epoca unirii cu Roma a Bisericii românilor din Transilvania, cursul urmează mai îndeaproape evoluția în timp a noii confesiuni greco-catolice, încercînd să surprindă momentele principale. Nu este însă neglijată nici evoluția Bisericii ortodoxe, urmărită în momentele ei esențiale, fără de care peisajul ecleziastic al Transilvaniei ar rămîne incomplet. Cursul este însoțit de un seminar în cadrul căruia vor fi discutate sursele referitoare la principalele momente ale istoriei ecleziastice românești, ceea ce va permite studenților un contact nemijlocit cu problematica studiată.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
01. Introducere	prelegere	
02. Creștinismul pe teritoriul fostei Dacii romane	prelegere	
03. Slavonismul cultural și liturgia bizantino-slavă	prelegere	
04. Biserica românilor în Voievodatul Transilvaniei	prelegere	
05. Principatul Transilvaniei și Reforma protestantă	prelegere	
06. Reforma în mediul românesc din Transilvania	prelegere	
07. Transilvania sub stăpînire austriacă: Contrareforma și românii	prelegere	
08. Sinoadele de unire ale Bisericii românești din Transilvania cu Biserica Romei	prelegere	
09. Începuturile Bisericii Române Unite	prelegere	
10. Bisericile românești din Transilvania în sec. XVIII. Inocențiu Micu-Klein și Școala Ardeleană	prelegere	
11. Bisericile românești în sec. XIX: întemeierea Mitropoliilor la Blaj și Sibiu	prelegere	
12. Bisericile românești din Transilvania în sec. XX: situația în contextul Unirii din 1918	prelegere	
13. Bisericile românești în perioada comunistă	prelegere	
14. Recapitulare generală	discuție	

Bibliografie:

Bărbulescu, M./Deletant, D./Hitchins, K./Papacostea, Ș./Teodor, P., *Istoria României*, București 1998

Ghișă, C., *Biserica Greco-Catolică din Transilvania (1700-1850): elaborarea discursului identitar*, Cluj 2006

Hitchins, K., *Cultură și naționalitate în Transilvania*, Cluj 1972

Păcurariu, M., *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. I-III, București 1991-1994

Suttner, E. Chr., *Teologie și biserică la români: de la creștinare pînă în secolul XX*, Târgu Lăpuș 2011

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
01. Sursele scrise și arheologice ale creștinismului în fosta provincie Dacia	discuție/surse	
02. Sursele scrise ale începuturilor organizării ecleziastice în regatul maghiar medieval	discuție/surse	
03. Biserica românească din Ungaria medievală	discuție/surse	
04. Reforma protestantă în Transilvania	discuție/surse	
05. Reforma și Biserica românilor din Transilvania	discuție/surse	
06. Românii în monarhia habsburgică	discuție/surse	
07. Documentele unirii cu Roma	discuție/surse	
08. Ortodeși și uniți în Transilvania sec. XVIII	discuție/surse	
09. Identitate confesională și națională în Transilvania sec. XVIII	discuție/surse	
10. Mitropoliiile românești din Transilvania	discuție/surse	
11. Bisericele românești din Transilvania și Unirea de la 1918	discuție/surse	
12. Bisericele românești sub regimul comunist	discuție/surse	

Bibliografie:

Bernath, M., *Habsburgii și începuturile națiunii române*, Cluj 1994

Bucur, M., *Din istoria Bisericii Greco-Catolice Române 1918-1953*, Cluj 2003

Dumitran, D., *Un timp al reformelor: Biserica greco-catolică din Transilvania sub conducerea episcopului Ioan Bob*, București 2005

Ghitta, O., *Nașterea unei Biserici*, Cluj 2001

Gillet, O., *Religie și naționalism. Ideologia Bisericii Ortodoxe Române sub regimul comunist*, București 2001

Sima, A. V., *Affirming Identity: the Romanian Greek-Catholic Church at the Time of the First Vatican Council*, Milano 2013

Vasile, C., *Între Vatican și Kremlin. Biserica Greco-Catolică în timpul regimului comunist*, București 2004

Zugravu, N., *Geneza creștinismului popular al românilor*, București 1997

- sursele vor fi puse la dispoziția studenților în cadrul seminarului

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

-

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	capacitatea de a prezenta coerent un proces istoric	redactarea unui referat	50%
10.5 Seminar/laborator	capacitatea de a analiza corect o sursă istorică, încadrînd-o în context	prezentarea referatului	50%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">cunoașterea datelor esențiale ale unui proces istoricrecunoașterea contextului istoric în care a fost creată o anumită sursă primară			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							

Data completării
15.03.2025

Semnătura titularului de curs
Marius Grigore Furtună

Semnătura titularului de seminar
Marius Grigore Furtună

Data avizării în departament
25.04.2025

Semnătura directorului de departament
Marius Grigore Furtună